

Piotr Kowolik

"Komplexná a systémová integrita v predškolskej pedagogike", Krystyna Duraj-Nowakowa, Ružomberok 2009 : [recenzja]

Nauczyciel i Szkoła 1-2 (46-47), 218-219

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Recenzja książki: Krystyna Duraj-Nowakowa, Komplexná a systémová integrita v predškolskej pedagogike,

Ružomberok 2009, Vydavateľstvo Katolickej Univerzity, ss. 115.

Na słowackim rynku wydawniczym ukazała się praca Autorki z Polski zatytułowana *Kompleksowa i systemowa integracja w pedagogice przedszkolnej*. Tytułowy problem ma swoją historię w aspekcie metodologicznym, to jest tak zwanego paradygmatu (wzorca modelu) poznawania naukowego. Tradycje w tym sensie sięgają bardziej jeszcze odległych epok, albowiem co najmniej filozofii starożytnej Grecji i Rzymu.

Osadzenie problematyki na interdyscyplinarnych podstawach naukowych, metodologicznie systemologicznych i pedagogicznych pozwala autorską wizję całościowości zastosować w metodyce wychowania przedszkolnego dla celów procesu i efektów edukacji przedszkolnej.

Praca składa się z trzech rozdziałów poprzedzonych wstępem.

Rozdział I: *Podstawy integrowania systemowego w wychowaniu przedszkolnym* (ss. 6–27) – Autorka w sposób zwięzły omawia problemy terminologiczne wokół pojęcia „kompleksowość systemowa”, przywołuje różne definicje różnych autorów i słowniki. Przeprowadzone interpretacje, systemowy dobór treści wychowawczo-dydaktycznych do zajęć w przedszkolu wymaga wielostronności, dbałości o relacje składników treści ze względu na zamierzony cel, doboru treści z różnych działów wychowania. Treści tego rozdziału poświęcono sprowadzaniu systemowości z etapu jej pojmowania tylko przez kompleksowość na grunt pedagogiki przedszkolnej w trzech zakresach:

- pojęciowo-terminologicznym i definicyjnym jako podstawie leksykalno-semantycznej do analiz pedagogicznych;
- systemu wychowania w przedszkolu jako edukacji integralnej i integrującej;
- celów i istoty oraz składników systemu wychowania w przedszkolu.

Rozdział II: *Cele i zasady planowania godzin zajęć na tematy systemowe w planowaniu metodyki wychowania przedszkolnego* (ss. 28–48) – problemu planowania pracy w wychowaniu przedszkolnym nie można ograniczać do rozłożenia w czasie realizacji haseł programowych. Planowanie w toku preparacji do pracy jest niezbędne, jeśli praca ta ma nosić znamiona profesjonalności w zakresie cech podstawowych naukowej pedagogiki: celowości, świadomości i systematyczności.

Rozdział III: *Treści i metody, formy i warunki (czynniki) realizacji godzin dydaktycznych w przedszkolu na tematy systemowe* (ss. 49–104) – integracja treści i procesu wychowawczo-dydaktycznego przez tematy systemowe zajęć jako podstawowe założenie pedagogiki przedszkolnej wymaga aktywizowania dzieci przez różnorodne kontakty z autentycznym życiem w środowisku, przez uczestnictwo w życiu środowiska podczas spacerów, wycieczek, spotkań, wywiadów, a nie ograniczania się tylko do sali przedszkolnej i sztucznych środków dydaktycznych. W koncepcji wychowania integralnego w toku realizacji systemowych tematów akcentuje się znaczenie doświadczenia własnego dzieci jako podstawy poznania, źródła treści tego poznania i zarazem uspołecznienia dzieci przy zachowaniu proporcji między uniwersalizmem treści (globalizmem), a ich regionalizmem (lokalne różnicowanie treści).

W *Zakończeniu* K. Duraj-Nowakowa stwierdza, że w ostatnim czasie zarówno w literaturze, jak i w rozwiązaniach praktycznych najwięcej dyskusji i polemik wyzwała koncepcja nauczania integralnego (całościowego). Rzeczywista i pełna integracja, całościowy model edukacji przedszkolnej to proces wielokierunkowy, bogaty w treści nowoczesny system wychowania i samowychowania, opieki i nauczania – uczenia się.

Całość zamyka *Wykaz wykorzystanej literatury* (116 pozycji). W zaprezentowanej pracy Autorka wykorzystwała najlepsze tradycje naukowe, a także nowoczesną wiedzę pedagogiczną, psychologiczną, socjologiczną, ukazując – wprowadzone z wielu teorii zbieżnych i różniących się terminologicznie – podobne mechanizmy decydujące o roli integrowania systemowego w wychowaniu przedszkolnym.

Wnikliwe przestudiowanie bardzo treściwego tekstu upoważnia mnie do stwierdzenia, iż niewątpliwie mamy do czynienia z interesującą pracą, którą zainteresowano się na Słowacji i której wartości poznawcze i praktyczne w mojej opinii w pełni uzasadniają jej użyteczność i potrzebę opublikowania.

Za adresatów książki należy uznać studentów studiów pedagogiki przedszkolnej nauczycieli przedszkoli, pracowników nadzoru pedagogicznego i rodziców przedszkolaków.